

Stokkmaur

(*Camponotus sp.*)

I Norge har vi tre stokkmaurarter som alle kan forekomme i bygninger. Den mest utbredte, **vanlig stokkmaur** (*Camponotus herculeanus*), finnes over hele landet.

Varmekjær stokkmaur (*Camponotus ligniperda*) finnes nord til Trøndelag. **Sotsvart stokkmaur** (*Camponotus vagus*) er bare funnet på Hvaler i Østfold. Stokkmaurangrep i hus og hytter er vanligst på Østlandet og Sørlandet.

Stokkmaursamfunnet

Stokkmaur skilles fra skogsmaur ved at hodet er helt svart. De vanlige maurene i samfunnet kalles arbeidere og er sterile hunnmaur. I samfunnet er det en eller flere eggleggende dronninger. Disse har hatt vinger, men har klippet dem av seg. I tillegg finnes unge dronninger eller hannmaur. Dette er vingemaure som skal sverme og starte nye samfunn på sommeren. Stokkmaursamfunnet består ofte av flere bo (satelittbo) spredt over et større område, gjerne i samme bygning. Om man fjerner ett av disse, fortsetter resten av samfunnet som før. Maursamfunnet etableres oftest i råteangrepet treverk, men også i tørt virke eller skumplast (eks. isopor), nær varmekilder som pipestokk, varmekabler, solvarme yttervegger osv. Først når samfunnet består av 2-3000 maur og har levd i 7-10 år dannes vingemaure. Mauren lever av insekter og honningdugg fra bladlus. Om vinteren trekker mauren ned i bakken (da kan man finne det tomme boet), og flytter tilbake til boet når varmen kommer.

Maur i naturlig størrelse:

Maurbegreper

Arbeidere - sterile hunnmaur.

Bo / rede / tue - del av et maursamfunn som ligger adskilt fra andre bo i samme samfunn.

Gnagspon - kassert treverk fra det uthulede boet.

Larver - maur larvene mates i boet av de voksne.

Mauregg - Maurens egg er knapt synlige. Puppene er hvite og kalles feilaktig for mauregg.

Maursamfunn - mange maur som styres av en eller flere dronninger. Kan bestå av mange bo.

Puppe - Når larven skal forvandle seg til voksen, lager den en puppe hvor forvandlingen skjer.

Sverming - vingemaurene kommer ut av boene samtidig fra mange maursamfunn for parring.

Vingemaure / flygemaure - dronninger og hannmaur.

5 fakta om stokkmaur

1 Stokkmaur spiser ikke treverk

Mange tror at stokkmaur spiser treverk, men den klarer ikke å fordøye cellulose og finner ingen næring i treverk. Mauren gnager i treverket for å lage et bo. I løpet av noen uker er boet ferdig, gnagingen stopper og skaden blir ikke større. Tre-bitene som gnages ut kastes (gnagspon).

2 Mauren gjør små skader på huset

Et stokkmaurbo er lite, ca 0,02 - 0,05 m³ eller 20 - 50 liter. Mauren foretrekker å bosette seg i fukt-skadet virke, og ofte finner vi mauren sammen med betydelige råteskader. Disse råteskadene er ikke maurens skyld, selv om dette er lett å tro. Ofte bosetter mauren seg i isopor, dette gir sjelden skader. En sjelden gang gnager den i friskt virke, som oftest tåler konstruksjonen det.

3 Det blir ikke større skader på huset hvis du ikke bekjemper mauren

Stokkmaur gnager ut boet i løpet av noen få uker, deretter bor den i huset i årevis uten å gnage mer. Derfor behøver du ikke bekymre deg for at skadene fra mauren øker. Imidlertid bor kanskje mauren i en råteskade som forverres dersom ikke fuktilden til råten stoppes.

4 Maursamfunnet dør ikke selv om du tar livet av dronningen

Det er oftest flere stokkmaurdronninger i boet. Noen stokkmaursamfunn har opptil 5 eggleggende dronninger. Dessuten er det alltid unge dronninger i boet som kan overta hvis gamlemor dør.

5 Det er ikke farlig om en befruktet dronning kommer inn i huset ditt

Den unge maurdronningen må fø opp de første larvene med egen innsats og oppspart energi. Hun trenger derfor kort vei til maten og starter boet i en stubbe el. der det er godt med insekter som gir nødvendig protein til larvene. Etter noen år med vekst kan samfunnet flytte inn i hus.

Carpenter ants (uk) - Håstmyra (se) - Hevosmuurahainen (sf) - Herkulesmyre (dk) - Rossamaise (de) - Reuzemieren (nl)